

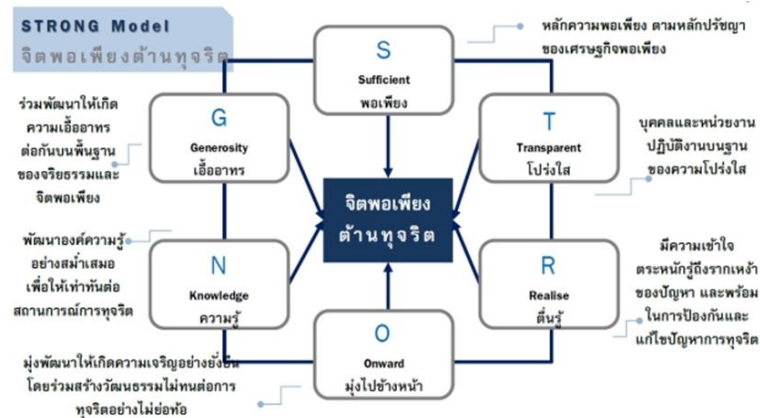
สรุปบทเรียนความรู้ เรื่อง การอบรมหลักสูตร STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต

การอบรมหลักสูตร STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต มีวัตถุประสงค์ คือ

๑. เพื่อให้ผู้อบรมมีทัศนคติ ค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต มีกระบวนการคิดวิเคราะห์แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม
๒. เพื่อประยุกต์ใช้โมเดล STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต เป็นกลไกในการขับเคลื่อนสังคมที่ไม่ทนต่อการทุจริตอย่างมีส่วนร่วมในฐานะเจ้าหน้าที่ของรัฐและความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม

■ การประยุกต์หลักความพอเพียงด้วยโมเดล STRONG : จิตพอเพียงต้านทุจริต

“STRONG Model : จิตพอเพียงต้านทุจริต” คิดค้นโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ได้ประยุกต์เอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มาใช้กับหลักการต่อต้านการทุจริต เพื่อสร้างฐานคิดจิตพอเพียงต่อต้านการทุจริตให้เกิดขึ้นเป็นพื้นฐานความคิดของปัจเจกบุคคล รวมถึงเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานและพัฒนาวัฒนธรรมหน่วยงานต่อไป

ประกอบด้วย

๑. S : Sufficient (พอเพียง) บุคคลและหน่วยงานน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์เป็นหลักความพอเพียงในการทำงานและการดำรงชีวิต สามารถแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมอย่างเป็นอัตโนมัติ รวมถึงเป็นตัวอย่างในการเผยแพร่แนวคิดการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นเครื่องมือในการป้องกันทุจริต
๒. T : Transparent (โปร่งใส) บุคคลและหน่วยงานต้องปฏิบัติงานบนฐานของความโปร่งใสตรวจสอบได้
๓. R : Realize (ตื่นรู้) บุคคลและหน่วยงานมีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงรากเหง้าของปัญหาและภัยร้ายแรงของการทุจริตประทุมิชอบภายในสังคมและประเทศ สามารถวิเคราะห์และระบุถึงความเสี่ยงต่อการทุจริต เข้าใจถ่องแท้เกี่ยวกับการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม พร้อมแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้
๔. O : Onward (มุ่งไปข้างหน้า) บุคคลและหน่วยงานมีแนวคิดมุ่งพัฒนาหน่วยงานให้เกิดความโปร่งใสและร่วมสร้างวัฒนธรรมไม่ทนต่อการทุจริตให้เกิดขึ้น
๕. N : Knowledge (ความรู้) บุคคลและหน่วยงานมีการพัฒนาองค์ความรู้อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้เท่าทันต่อสถานการณ์การทุจริตของหน่วยงาน สังคม และประเทศ
๖. G : Generosity (ความเอื้ออาทร) บุคคลและหน่วยงานร่วมพัฒนาหน่วยงานให้มีความเอื้ออาทรบนพื้นฐานของจริยธรรมและจิตพอเพียง

- การคิดแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม / No Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่

สถานการณ์การทุจริตของประเทศไทย

ดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ (Corruption Perception index : CPI) มีค่าคะแนนตั้งแต่ ๐ (คอร์รัปชันมากที่สุด) – ๑๐๐ (คอร์รัปชันน้อยที่สุด) จัดทำโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (TI : Transparency International) ซึ่งเป็นองค์กรอิสระนานาชาติที่ก่อตั้งขึ้นเพื่อรณรงค์การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันและมีเครือข่ายใน ๑๒๐ ประเทศทั่วโลก โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ประเทศไทยได้คะแนน ๓๕ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน โดยประเทศไทยจัดอยู่ใน

- ✚ อันดับระดับโลก อันดับที่ ๑๑๐ จากทั้งหมด ๑๘๐ ประเทศ
- ✚ อันดับระดับอาเซียน อันดับที่ ๖ จากการจัดอันดับทั้งหมด ๑๑ ประเทศ

สถิติคะแนน CPI ของประเทศในอาเซียน
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔

ประเทศ	2560	2561	2562	2563	2564
สิงคโปร์	84	85	85	85	85
มาเลเซีย	47	47	53	57	48
ไทย	37	36	36	36	35
ฟิลิปปินส์	34	36	34	34	33
อินโดนีเซีย	37	38	40	37	38
เวียดนาม	35	33	37	36	39
กัมพูชา	21	20	20	21	23
ลาว	29	29	29	29	30
เมียนมาร์	30	29	29	28	28
บรูไน	62	63	60	60	-
ติมอร์ - เลสเต	38	35	38	40	41

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

- ❖ แผนย่อยการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ: มุ่งเน้นการพัฒนาคน เน้นการปรับพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่มในสังคมให้เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และพัฒนาระบบให้ความสำคัญการพัฒนาวัตรกรรม การต่อต้านการทุจริตภาครัฐให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สนับสนุนการใช้เครื่องมือหรือมาตรการสร้างความโปร่งใส
- ❖ แผนย่อยการปราบปรามการทุจริต: มุ่งเน้นเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการปราบปรามการทุจริต ให้รวดเร็ว ปรับปรุงกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปราบปรามการทุจริต พัฒนาสมรรถนะบุคลากรด้านการปราบปรามการทุจริต พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรต่าง

การทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ

สาเหตุของการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ

๑. ขาดคุณธรรม
๒. มีค่านิยมที่ผิด
๓. ใช้อำนาจไม่เป็นธรรม
๔. รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย

- จงใจ
- โดนบังคับ / จำใจ
- ขาดความรู้ / รู้เท่าไม่ถึงการณ์

ผลประโยชน์ทับซ้อนหรือการขัดกันของผลประโยชน์ (conflict of interest) คือ สถานการณ์หรือการกระทำของบุคคล (ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท ผู้บริหาร) มีผลประโยชน์ ส่วนตนเข้ามาเกี่ยวข้อง จนส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนั้น การกระทำ ดังกล่าวอาจเกิดขึ้นโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวทั้งเจตนาหรือไม่เจตนา หรือบางเรื่องเป็นการปฏิบัติสืบทอดกันมา จนไม่เห็นว่าจะเป็นสิ่งผิดแต่อย่างใดพฤติกรรมเหล่านี้เป็นการกระทำความผิดทางจริยธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐที่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ (ประโยชน์ ของส่วนรวม) แต่กลับตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง

รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน (conflict of interest)

“๑๐ รูปแบบ” ผลประโยชน์ทับซ้อน	
๑. การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits)	ผลประโยชน์ต่างๆ ได้แก่ ททรัพย์สิน ของขวัญ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันนี้และผลจากการรับผลประโยชน์ต่างๆ นั้น ได้ส่งผลให้ต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่
๒. การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts)	เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด โดยอาจจะเป็นเจ้าของบริษัทที่ทำสัญญาเอง หรือเป็นของเครือญาติ สถานการณ์เช่นนี้เกิดบทบาทที่ขัดแย้ง หรือเรียกได้ว่าเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในเวลาเดียวกัน
๓. การทำงานหลังออกจากตำแหน่ง สาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post-employment)	เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐพ้นจากตำแหน่งสาธารณะ และไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกันหรือบริษัทที่มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานเดิม โดยบุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งในสาธารณะมาก่อน มักจะรู้ข้อมูลความลับ ขั้นตอนวิธีการทำงาน มีอิทธิพลต่อเจ้าหน้าที่ที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่ และใช้อิทธิพลหรือความสัมพันธ์จากที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานเดิมนั้น หาประโยชน์จากหน่วยงานให้กับบริษัทและตนเอง
๔. การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting)	<ul style="list-style-type: none"> - การตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจ ที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานหรือองค์การสาธารณะที่ตนสังกัด - การรับจ้างพิเศษเป็นที่ปรึกษาโครงการ โดยอาศัยตำแหน่งในราชการสร้างความน่าเชื่อถือว่าโครงการของผู้ว่าจ้างจะไม่มีปัญหาติดขัดในการพิจารณาจากหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่
๕. การรู้ข้อมูลภายใน (Inside information)	เป็นสถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ประโยชน์จากการที่ตนเองรับรู้ข้อมูลภายในหน่วยงาน และนำข้อมูลนั้นไปหาผลประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง อาจจะไปหาประโยชน์โดยการขายข้อมูล หรือเอาประโยชน์เสียเอง
๖. การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว (Using your Employer’s property for private advantage)	เป็นการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำเอาทรัพย์สินของราชการซึ่งจะต้องใช้เพื่อประโยชน์ของทางราชการเท่านั้น ไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้องหรือการใช้ให้ผู้อื่นได้บังคับบัญชาไปทำงานส่วนตัว
๗. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork - barreling)	เป็นการที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือผู้บริหารระดับสูงอนุมัติโครงการไปลงพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง หรือการใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อหาเสียง
๘. การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง (Nepotism)	ระบบอุปถัมภ์พิเศษ เช่น การใช้อำนาจแต่งตั้งหรือเลื่อนขั้นอย่างไม่เป็นธรรม การคัดสรร คัดเลือกบุคลากรอย่างไม่โปร่งใส

“๑๐ รูปแบบ” ผลประโยชน์ทับซ้อน	
๙. การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น	การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐอาศัยตำแหน่งหน้าที่ของตนเองเข้าแทรกแซงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ให้ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยระเบียบและกฎหมายหรือฝ่าฝืนจริยธรรม
๑๐. รูปแบบอื่นๆ	พฤติการณ์ของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมที่นอกเหนือจาก ๙ รูปแบบดังกล่าว

แนวทางการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน (conflict of interest)

✓ ระบบการคิดแบบฐานสอง เป็นระบบการคิดวิเคราะห์ข้อมูลที่สามารถเลือกได้เพียง ๒ ทางเท่านั้น คือ ๐ (ศูนย์) กับ ๑ (หนึ่ง) และอาจหมายถึงโอกาสที่จะเลือกได้เพียง ๒ ทาง เช่น ใช่ กับ ไม่ใช่, เท็จ กับ จริง, ประโยชน์ส่วนตน กับ ประโยชน์ส่วนรวม เป็นต้น จึงเหมาะกับการนำมาเปรียบเทียบกับกรปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ต้องสามารถแยกเรื่องตำแหน่งหน้าที่กับเรื่องส่วนตัวออกจากกันได้อย่างเด็ดขาด และไม่กระทำการที่เป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

✓ การยึดหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย หลักนิติธรรม คุณธรรม ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า

ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม

มีความรู้ความเข้าใจในโมเดล STRONG : จิตพอเพียงด้านทุจริต สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตและการทำงาน คิดวิเคราะห์แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมได้ รวมทั้งช่วยปลูกฝังทัศนคติ สร้างค่านิยมความซื่อสัตย์ ไม่ทนต่อการกระทำทุจริตในสังคมไทย

Handwritten signature

นางสาวณัฐญา มานะกิจ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๖ มกราคม ๒๕๖๖